

TẦM QUAN TRỌNG CỦA VIỆC DẠY VÀ HỌC TIẾNG ANH CHUYÊN NGÀNH CHO HỌC SINH, SINH VIÊN TRƯỜNG CAO ĐẲNG ĐIỆN BIÊN TRONG KỶ NGUYÊN MỚI – KỶ NGUYÊN VƯỜN MÌNH CỦA DÂN TỘC

Phạm Thị Hương
Trung tâm Tin học – Ngoại ngữ, Trường Cao đẳng Điện Biên
Email: Phamhuong2979@gmail.com

Tóm tắt: Ngoại ngữ, nhất là tiếng Anh là cánh cửa mở ra và hội nhập với thế giới: Có thể đi du học, nghiên cứu tài liệu nước ngoài, cập nhật tin tức quốc tế, cập nhật những công nghệ mới nhất được phát minh trên thế giới, ... cho nên nó thực sự rất cần thiết trong kỷ nguyên của cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư hiện nay. Nhận thức rõ điều đó, Trường Cao đẳng Điện Biên đã chú trọng giảng dạy tiếng Anh chuyên ngành cho học sinh, sinh viên và xác định tiếng Anh là một trong những tiêu chí đảm bảo chuẩn đầu ra của sinh viên khi tốt nghiệp ở Nhà trường.

Từ khóa: Tiếng Anh chuyên ngành, chuẩn đầu ra, sinh viên, Trường Cao đẳng Điện Biên.

THE IMPORTANCE OF TEACHING AND LEARNING SPECIALIZED ENGLISH FOR STUDENTS OF DIEN BIEN COLLEGE IN THE NEW ERA - THE ERA OF NATIONAL GROWTH

Phạm Thị Hương
Center for Information Technology and Foreign Languages, Dien Bien College
Email: Phamhuong2979@gmail.com

Abstract: Foreign languages, especially English, are the door to open and integrate with the world: Being able to study abroad, research foreign documents, update international news, update the latest technologies invented in the world, ... so it is really necessary in the era of the fourth industrial revolution today. Realizing that, Dien Bien College has focused on teaching specialized English to students and identified English as one of the criteria to ensure the output standards of students when graduating from the School.

Keywords: English for specific purposes, output standards, students, Dien Bien College.

Nhận bài: 08/08/2025

Phản biện: 08/09/2025

Duyệt đăng: 13/09/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Năng lực của lao động Việt Nam chưa đáp ứng được yêu cầu của hội nhập hiện nay. Theo công bố mới đây của Viện nghiên cứu quản lý kinh tế Trung ương CIEM: “Năng suất lao động của gần 16 người Việt Nam mới bằng một người Singapo; gần 7 người Việt Nam mới bằng một người Hàn Quốc” năm 2016. Năng suất lao động của nhân lực Việt Nam đã có khởi sắc, đến năm 2023 năng suất lao động của gần 10 người Việt Nam bằng một người Singapo, 5 người Việt Nam bằng 1 người Hàn Quốc, có thực trạng này là do nhiều nguyên nhân. Một trong những nguyên nhân đó là do, trình độ ngoại ngữ của học sinh và sinh viên khi tốt nghiệp ra trường không thể giao tiếp bằng tiếng Anh. Điều này được minh chứng qua phổ điểm thi Tốt nghiệp Trung học phổ thông quốc gia của học sinh môn Tiếng Anh thường có phổ điểm thấp nhất chỉ hơn 3 điểm, điều này minh chứng cho trình độ ngoại ngữ nói chung của học sinh phổ thông và sinh viên Việt Nam là rất kém.

Nắm bắt được xu thế phát triển của thời đại, ngày từ sớm Trường Cao đẳng Điện Biên đã có

những cam kết trong đào tạo, đã điều chỉnh, bổ sung các học phần chuẩn đầu ra là Tin học, Ngoại ngữ bậc đào tạo Cao đẳng. Quy định về trình độ ngoại ngữ, tin học và kỹ năng mềm cần đạt được, điều chỉnh, bổ sung như sau: “Kỹ năng sử dụng tiếng Anh hiệu quả trong công việc, đạt chứng nhận Tiếng Anh B1 (đối với khối ngành không chuyên Anh ngữ)”;

“- Kỹ năng sử dụng thành thạo tin học ứng dụng, đạt chứng nhận tin học theo tiêu chuẩn MOS hoặc chứng chỉ ứng dụng công nghệ thông tin cơ bản (đối với các khối ngành không chuyên CNTT).”

Như vậy, có thể nói Trường Cao đẳng Điện Biên đã rất nhanh nhạy, đi tiên phong và đảm bảo cam kết với xã hội trong việc đào tạo nguồn nhân lực cho hội nhập, một trong những kỹ năng mà Nhà trường chú trọng trong đào tạo nhân lực là tiếng Anh chuyên ngành.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Thực trạng về trình độ ngoại ngữ của nhân lực Việt Nam trong bối cảnh hội nhập và phát triển

Một câu chuyện làm xôn xao dư luận gần đây là có bản tóm tắt luận án tiến sĩ chỉ vắn vắn một

trang mà có tới 10 lỗi sai cả ngữ pháp, văn phong và từ vựng sơ đẳng.

Theo PGS.TS Bùi Anh Tuấn Nguyên Hiệu trưởng trường Đại học Ngoại thương khẳng định: “Ngoại ngữ có vai trò vô cùng quan trọng trong bối cảnh Việt Nam đang hội nhập ngày càng sâu rộng, trong khi ngoại ngữ lại là một yếu kém của sinh viên Việt Nam. Nghiên cứu tại một số trường cao đẳng, đại học ở thành phố Hồ Chí Minh thì sinh viên năm thứ hai chỉ đạt 360 – 370 điểm topic. Với trình độ ngoại ngữ như vậy thì chưa thể làm việc bằng ngoại ngữ sau khi tốt nghiệp”.

Một số người nhận định, trong đào tạo nhân lực thời hội nhập thì ngoại ngữ phải được coi là số 1, phải đi trước mở đường, phải được coi là điều kiện tiên quyết để tốt nghiệp sau đó mới tới chuyên môn hay chuyên ngành. Quan điểm này có vẻ thái quá và phiến diện nhưng cũng cho thấy tầm quan trọng của ngoại ngữ, nhất là tiếng Anh đối với nhân lực trong bối cảnh hiện nay.

Nếu như trước đây, các nhà tuyển dụng của các tập đoàn lớn ở Việt Nam đề cao kinh nghiệm và chuyên môn thì nay đặt yêu cầu về ngoại ngữ lên hàng đầu. Ngoại ngữ không chỉ dừng lại ở việc giao tiếp thông thường mà phải là tiếng Anh chuyên ngành, chuyên sâu vào chuyên ngành được đào tạo để có thể đáp ứng được yêu cầu của nhà tuyển dụng. Muốn làm việc ở các công ty, tập đoàn lớn của Việt Nam thì nhu cầu về nhân sự có trình độ ngoại ngữ ngày càng được đòi hỏi khắt khe hơn. Theo bà Trần Minh Hương, Giám đốc nhân sự Ngân hàng Standard Chartered Việt Nam thì ngày nay quá trình đàm phán làm việc của công ty không chỉ bó hẹp ở phạm vi Việt Nam mà đã mở rộng hợp tác, đàm phán với nước ngoài nên trong tuyển dụng yêu cầu tiên quyết là phải có tiếng Anh thành thạo. Cũng đồng quan điểm với bà Hương, bà Nguyễn Thị Vân Anh Giám đốc điều hành công ty tuyển dụng nhân sự cấp cao Navigos Search khẳng định: “Trong tuyển dụng hiện nay, tiếng Anh không dừng lại ở giao tiếp cơ bản Hello, How are you? Mà anh phải thuyết phục tôi, thuyết phục đối tác nước ngoài, đàm phán,... thì vốn tiếng Anh của anh có đủ để làm việc không?”.

Theo ông Nguyễn Dương, Nguyên Giám đốc quốc gia Singtel Việt Nam: “Có hai kỹ năng mà lao động Việt Nam bắt buộc phải có để làm việc trong môi trường quốc tế là kỹ năng tiếng Anh và

kỹ năng làm việc nhóm. Mà cả hai kỹ năng này, lao động Việt Nam đều rất yếu. Để làm việc trong một môi trường đa văn hóa, trong thế giới phẳng thì những kỹ năng đó phải được người lao động tự trau dồi, rèn luyện, bồi đắp để thích ứng và sẵn sàng hội nhập”.

Theo nhiều nhà nghiên cứu cho rằng, nhân lực của chúng ta chưa sẵn sàng cho hội nhập, ngay cả các cơ sở đào tạo, dường như họ vẫn đang đào tạo những cái mà họ có chưa chú trọng đến cái mà xã hội cần. Khoảng cách giữa có và cần đang rất xa nhau. Để làm việc được trong một thế giới phẳng, thì nhân sự Việt Nam phải có nhiều kỹ năng như: Kỹ năng ngoại ngữ, kỹ năng làm việc nhóm, kỹ năng giải quyết vấn đề,...

Cộng đồng kinh tế ASEAN (AEC) đã thỏa thuận 8 lĩnh vực ngành nghề được tự do di chuyển lao động bắt đầu từ năm 2016, bao gồm: Nha khoa, điều dưỡng, kỹ thuật, xây dựng, kế toán, kiến trúc, khảo sát và du lịch. Nếu nguồn nhân lực của Việt Nam không chuẩn bị điều kiện để thích ứng, rất có thể họ sẽ bị mất việc ngay tại sân nhà. Vậy các trường cao đẳng, đại học của Việt Nam đã bắt đầu vào cuộc để hội nhập như thế nào?

Thứ nhất, về chương trình đào tạo chuẩn quốc tế

Đối với ngành Kế toán, PGS.TS Lê Hữu Lập, Học viện Công nghệ Bru chính Viện thông cho biết từ khi thành lập Khoa, Trường đã xác định phải theo chuẩn quốc tế. Chính vì vậy, có một số mô đun chính, sinh viên (SV) học hoàn toàn bằng tiếng Anh, nhất là SV năm cuối. Không những thế, với SV của Trường, muốn tốt nghiệp, trình độ ngoại ngữ phải đạt bậc B1 theo khung tham chiếu châu Âu. Các ngành kỹ thuật, xây dựng cũng đang được các trường đổi mới theo hướng hội nhập quốc tế. Trong đó, nhiều chương trình đã được các trường nhập khẩu từ nước ngoài. SV học đến năm cuối sẽ học hoàn toàn bằng tiếng Anh.

Đối với Du lịch, đây là lĩnh vực được cho là chịu tác động đầu tiên của quá trình hội nhập. Hiện nay, nhân lực đang bị đánh giá là một trong những khâu yếu nhất của ngành Du lịch Việt Nam. Không chỉ thiếu hụt nhân sự cao cấp (quản lý khách sạn, nhà hàng cao cấp, lữ hành, điều hành tour...), mà ngay lực lượng lao động trực tiếp như: bán hàng, phục vụ bàn ở quán ăn, hướng dẫn viên du lịch, nhân viên buồng phòng... vẫn chưa đạt chuẩn, từ cung cách, thái độ phục vụ, đến nghiệp vụ du lịch. Theo Tổng cục Du lịch, mỗi năm Việt Nam cần

thêm 40.000 lao động, trong khi số lượng SV tốt nghiệp trong ngành Công nghiệp Du lịch chỉ là 15.000 SV/năm.

Lực lượng lao động làm quản lý cũng dự kiến tăng 25%. Lực lượng lao động du lịch qua đào tạo và đạt chuẩn nghề thấp hơn nhiều so với nhu cầu thực tế. Để lấp khoảng trống về nguồn thiếu hụt nhân lực này, Tổng cục Du lịch đã giải quyết vấn đề cấp bách này bằng việc ban hành “Tiêu chuẩn kỹ năng của nghề Du lịch Việt Nam - VTOS” với sự hỗ trợ của dự án EU được thực hiện tại các cơ sở đào tạo du lịch. Với các trường đào tạo ngành Du lịch, việc hội nhập còn chậm hơn so với yêu cầu của xã hội.

Riêng với ngành Y, đây vốn là một ngành đặc thù, tuy nhiên, các trường cũng đã bắt đầu tiếp cận các chương trình đào tạo quốc tế. Ông Nguyễn Hữu Tú - Phó Hiệu trưởng Trường Đại học Y Hà Nội cho biết để hội nhập, trường vẫn tiếp tục nâng cao chất lượng đào tạo, đổi mới chương trình đảm bảo tiêu chí theo yêu cầu. Trường cũng có nhiều giải pháp để nâng cao trình độ ngoại ngữ cho SV như đào tạo chương trình điều dưỡng bằng tiếng Anh, đào tạo tiếng Anh cho chương trình nhập khẩu của Mỹ. Đồng thời, đẩy mạnh phong trào học ngoại ngữ trong trường như khuyến khích SV làm khóa luận bằng tiếng Anh.

Thứ hai, về ngoại ngữ

Theo yêu cầu của thỏa thuận thừa nhận lẫn nhau (MRA), lao động phải qua đào tạo và nếu thông thạo ngoại ngữ, đặc biệt là tiếng Anh sẽ được di chuyển tự do hơn. Trên thực tế, trình độ tiếng Anh của lao động Việt Nam còn quá thấp và rất ít người lao động học ngôn ngữ của các nước ASEAN như Thái Lan, Lào, Campuchia. Tuy nhiên, theo ông Nguyễn Hữu Tú, khó khăn nhất của ngành Y trong vấn đề hội nhập sắp tới đó là ngoại ngữ và chất lượng đào tạo không đồng đều. “Chương trình đào tạo của trường chưa được đánh giá ngoài, chưa được kiểm định nên khó có thể biết mình đứng ở đâu so với thế giới”.

Để gia nhập Cộng đồng kinh tế chung ASEAN, ngoài yêu cầu về kỹ thuật, lao động phải có trình độ tiếng Anh nhất định. Trong lộ trình của Đề án ngoại ngữ quốc gia 2020 của Bộ Giáo dục và Đào tạo, các trường triển khai chương trình đào tạo tăng cường môn ngoại ngữ cho khoảng 100% số lượng SV cao đẳng, đại học vào năm 2019-2020. Như vậy, cho đến năm học này, số SV cao đẳng,

đại học được đào tạo tăng cường ngoại ngữ theo lộ trình đề án của Bộ cũng chưa đủ 100%. Đến nay, hầu hết các trường đại học đều “căng mình” để tìm giải pháp nâng chuẩn ngoại ngữ đầu ra đối với SV. Chuẩn được các trường áp dụng đa số là tiếng Anh. Theo PGS.TS Lê Hữu Lập thì tiếng Anh là ngôn ngữ giao tiếp quốc tế. Do đó, các trường đều tập trung đào tạo ngoại ngữ này.

2.2. Một số biện pháp nâng cao chất lượng dạy và học tiếng Anh chuyên ngành ở Trường Cao đẳng Điện Biên trong đào tạo nhân lực thời kỳ hội nhập và phát triển

Một là, Nhà trường cần tiếp tục siết chặt chuẩn đầu ra của học sinh, sinh viên các chuyên ngành đào tạo. Mỗi chuyên ngành cần có những bộ tiêu chuẩn, tiêu chí riêng, trong đó đặc biệt chú trọng tiêu chuẩn đầu ra đối với học phần tiếng Anh chuyên ngành. Căn cứ vào những tiêu chuẩn, tiêu chí đó học sinh, sinh viên sẽ phải xây dựng kế hoạch học tập phù hợp trong suốt khóa đào tạo tại Nhà trường để rèn luyện, vượt qua và đáp ứng được yêu cầu của các nhà tuyển dụng trong bối cảnh hội nhập quốc tế sâu rộng hiện nay.

Hai là, Nhà trường cần tiếp tục đẩy mạnh hơn nữa chương trình liên kết đào tạo, lựa chọn chương trình đáp ứng được sự phát triển, yêu cầu nhân lực của Việt Nam trong bối cảnh hiện nay.

Ba là, Nhà trường cần tổ chức thường xuyên và hiệu quả hơn nữa các cuộc gặp gỡ trực tiếp với các doanh nghiệp, để sinh viên được “chạm mặt” với các nhà tuyển dụng nhằm giao lưu và ứng tuyển làm việc ngay khi còn ngồi trên ghế nhà trường. Đây cũng là dịp để học sinh, sinh viên có cái nhìn đa chiều về xu thế tuyển dụng, cũng như những kỹ năng cần thiết để có thể nhanh chóng thích nghi tốt với thị trường lao động, đặc biệt là thị trường lao động chất lượng cao. Qua đó, học sinh, sinh viên tiếp tục bồi đắp những thiếu khuyết về năng lực của bản thân để đáp ứng tốt nguồn nhân lực cho thời kỳ hội nhập và phát triển.

Bốn là, bên cạnh việc tạo ra áp lực về chuẩn ngoại ngữ cho học sinh, sinh viên để người học phải phấn đấu, phải học thực sự để đáp ứng yêu cầu xã hội. Ngoài chương trình đào tạo chính khóa, Nhà trường cần có những chương trình đào tạo bổ trợ thông qua các Câu lạc bộ tiếng Anh, Câu lạc bộ Kỹ năng sống,... để học sinh, sinh viên có môi trường học tập, rèn luyện, phát triển bản thân.

Năm là, Nhà trường cần quan tâm hơn nữa đến công tác thực tế, thực tập tại doanh nghiệp cho học sinh, sinh viên. Mở rộng hoạt động đưa học sinh, sinh viên năm thứ 2, 3 đi thực tập tại các công ty, doanh nghiệp nước ngoài để học sinh, sinh viên được trải nghiệm làm việc trong môi trường quốc tế, rèn luyện kỹ năng cho bản thân để đáp ứng tốt nhu cầu nhân lực cho hội nhập.

III. KẾT LUẬN

Ngày nay, chất lượng nguồn nhân lực quan trọng hơn bao giờ hết, bởi phát triển nguồn nhân lực là một trong ba khâu đột phá chiến lược trong chuyển đổi mô hình tăng trưởng. Chất lượng

nguồn nhân lực là nền tảng cho sự phát triển bền vững và tăng lợi thế cạnh tranh của quốc gia trên trường quốc tế. Để đảm bảo chất lượng nguồn nhân lực trong thời kỳ hội nhập và phát triển rất cần sự vào cuộc quyết liệt của các cơ sở đào tạo, bản thân người lao động và các nhà tuyển dụng.

Với tầm nhìn và sứ mạng phát triển, Trường Cao đẳng Điện Biên là cái nôi đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao đáp ứng cho thị trường lao động trong nước và quốc tế. Trong thời gian tới, Nhà trường tiếp tục chú trọng tới công tác kiểm định chất lượng, siết chặt chuẩn đầu ra trong đào tạo nhân lực cho thời kỳ hội nhập và phát triển.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bachman, L. F. (1990). *Fundamental considerations in language testing*: Oxford: Oxford University Press.
2. Canale, M., & Swain, M. (1980). *Approaches to communicative competence*. Singapore: SEAMEO Regional Language Centre, 1980.
3. <http://vnies.edu.vn/tin-tuc/ky-yeu-hoi-thao-khoa-hoc/15958/ky-yeu-hoi-thao-khoa-hoc-dao-tao-nhan-luc-trong-giai-doan-hoi-nhap-va-phat-trien-kinh-te>.
4. <https://www.youtube.com/watch?v=gjW4RrJLu48>.